

گرداب سنگی (خرم آباد)

پروانه قلی پور
دبیر مطالعات ناحیه ۲ خرم آباد
استان لرستان
www.my-dars.ir
درس ۷ (جمعیت جهان)

درسنامه، پاسخ فعالیت ها، نمونه سؤال

درس ۷

علت اصلی رشد سریع جمعیت کاهش میزان مرگ و میر به ویژه مرگ و میر کودکان است.

شیوع بیماری های واگیردار، گرسنگی و قحطی از **علل عدم رشد جمعیت** در گذشته بوده است.

در قرن اخیر؛ دو عامل موجب

کاهش مرگ و میر شد:

بهبود بهداشت، بهبود تغذیه

رشد طبیعی جمعیت در یک مکان به دو عامل میزان موالید (تولدها) و میزان مرگ و میرها در یک دوره زمانی وابسته است.

موالید = مرگ و میر ← جمعیت ثابت می ماند.

موالید > مرگ و میر ← جمعیت کاهش می یابد.

موالید < مرگ و میر ← جمعیت افزایش می یابد.

تفاوت میان میزان موالید و مرگ و میر رشد طبیعی جمعیت را نشان می دهد.

رشد جمعیت در همه

کشورها یکسان نیست.

اگر درصد **رشد جمعیت** به کم تراز **صفر** برسد، به آن **رشد منفی** جمعیت می گویند.
کشورهای دارای رشد منفی جمعیت با افزایش جمعیت سالخورده واز کار افتاده و محروم بودن جامعه از نیروی جوان برای پیشرفت کشور مواجه می شوند.

۱. اعطای جایزه
۲. کمک مالی به خانواده
۳. واگذاری مسکن
۴. معاف از پرداخت مالیات
۵. افزایش مرخصی تحصیلی و کاری مادران.

برنامه های کشورها
برای تشویق به
فرزندآوری

برخی عوامل طبیعی و انسانی موجب **جذب** جمعیت به یک ناحیه و عوامل منفی موجب **دفع** جمعیت از یک مکان می شوند.

عوامل جذب جمعیت:

طبیعی: باران کافی، آب و هوای موسمی، دشت ها و جلگه های آبرفتی و خاک حاصلخیز.

انسانی: شهرهای بزرگ و پایتخت، نواحی صنعتی، مکان مناسب آموزشی و اقتصادی، بهداشتی...

www.my-dars.ir

عوامل دفع جمعیت:

طبیعی: نواحی گرم و خشک یا سرد، نبود آب کافی، خاک حاصلخیز.

انسانی: مکان فاقد امکانات و تسهیلات، جنگ و آشوب

مهاجرت، موجب افزایش یا کاهش جمعیت یک مکان می شود.

رفتن مردم از جایی به جای دیگر به منظور کار یا زندگی را **مهاجرت** می نامند.

مهاجرت داخلی: مهاجرت در داخل مرزهای یک کشور مثل مهاجرت روستاییان.

مهاجرت خارجی: مهاجرت از یک کشور به کشور دیگر.

مهاجرت اختیاری: افراد با میل خود برای زندگی بهتر به جای دیگر می روند.

مهاجرت اجباری: افراد بدون میل خود و به دلایلی چون جنگ، قحطی و خشکسالی مجبور به ترک محل زندگی خود می شوند. مانند مردم کشورهای فلسطین، افغانستان، سوریه، عراق.

درصد سال اخیر یکی از تغییرات مهم در الگوی سکونت جمعیت جهان، **گسترش شهرنشینی** است.

مهاجرت گسترده مردم از روستاها به شهرها جهت کسب درآمد بیشتر و امکانات بهتر زندگی، موجب **رشد سریع شهرنشینی** شده است.

www.my-dars.ir

مشکلات شهرهای بزرگ:

ترافیک، آلودگی هوا، افزایش اختلاف طبقاتی،
افزایش افراد بی خانمان، زاغه نشینی در اطراف شهر.

پاسخ فعالیت ها

۱. با استفاده از نقشه پراکندگی جمعیت، ابتدا نوع تراکم جمعیت (زیاد یا کم) را در مکان های زیر مشخص کنید و علت این نوع تراکم را در هر کشور بنویسید.
- بنگلادش: زیاد،** آب و هوای گرم و مرطوب، خاک حاصلخیز.
- ژاپن: زیاد،** آب و هوای مرطوب، باران فراوان، پیشرفت علم و صنعت.
- لیبی و چاد: کم،** آب و هوای گرم و خشک، باران کم، تبخیر شدید، نامناسب بودن خاک.
- سیبری: کم،** آب و هوای بسیار سرد، زمین های یخ بسته.
- آلمان: زیاد،** آب و هوای معتدل، خاک حاصلخیز، باران فراوان، صنعت پیشرفته.
- استرالیا: کم،** سرزمین خشک و کم باران، خاک بیابانی.
- کانادا: کم،** آب و هوای سرد، باران کم، زمین های یخ بسته.

۲. پرجمعیت ترین کشورهای جهان به ترتیب از رتبه اول تا هفتم کدام کشورها هستند و چقدر جمعیت دارند؟ (آمار مربوط به سال ۲۰۱۸ می باشد).

رتبه اول: چین ۱,۴۱۵,۰۴۵,۹۲۸ نفر

رتبه دوم: هند ۱,۳۴۵,۰۵۱,۸۵۴ نفر

رتبه سوم: ایالات متحده آمریکا ۳۲۶,۷۶۶,۷۴۸ نفر

رتبه چهارم: اندونزی ۲۶۶,۷۹۴,۹۸۰ نفر

رتبه پنجم: برزیل ۲۱۰,۸۶۷,۹۵۴ نفر

رتبه ششم: پاکستان ۲۰۰,۸۱۳,۸۱۸ نفر

رتبه هفتم: نیجریه ۱۹۵,۸۷۵,۲۳۷ نفر

۳. جدولی با دو ستون رسم کنید: الف) فهرستی از عواملی را که موجب می شود یک مکان مهاجرپذیر باشد، ب) فهرستی از عواملی را که موجب می شود یک مکان مهاجر فرست باشد.

عوامل مهاجر فرست	عوامل مهاجر پذیر
بیکاری و نبود کسب و کار؛ جنگ و ناامنی؛ خشکسالی های پی در پی؛ نبود امکانات رفاهی و تحصیلی؛ آب و هوای نامساعد.	امکان کار و کسب در آمد؛ آب و هوای مناسب؛ آب کافی؛ امکانات رفاهی و تفریحی؛ رشد و توسعه حمل و نقل و ارتباطات.

۴. پاسخ به عهده دانش آموز.

۵. همان طور که می دانید، فکر می کنید کاهش شدید و دفعی جمعیت در برخی مناطق، چه تأثیری بر اقتصاد و جامعه آن منطقه در سال های پس از خود داشته است؟ باعث پایین آمدن امنیت اجتماعی، کاهش تولیدات داخلی و سرمایه گذاری، کاهش و حتی رشد منفی اقتصادی می شود.

www.my-dars.ir